

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือราชการ
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

119

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร.2584

ที่ ทบ 0510/ ๐๖๖๖๖๖๖

วันที่ ๖ กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

ด้วย นายมนัส พิมพกลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบ การสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิลฉัตร พิทักษ์ ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้มีความรู้ ความ สามารถ และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือ ในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายมนัส พิมพกลม ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผศ.ดร. ไนนพร จำเริญ)

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ปฏิบัติหน้าที่
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

120

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร.2584

ที่ ทม 0510/๑ ๖๖๒๖๐๐

วันที่ ๖/ กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้วย นายมนัส พิมพ์กลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร โรงเรียนสาธิตประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายมนัส พิมพ์กลม ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นาย.ดร.ไพฑูริย์ แก้ววิสุทธิ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

121

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร.2584

ที่ ทบ 0510/ ๑ ๖๖๖๖ (๑)

วันที่ ๑/ กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมอคินแดง

ด้วย นายมนัส พิมพ์กลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า อาจารย์จรรยา บุญมีประเสริฐ โรงเรียนสาธิตมอคินแดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือ ในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายมนัส พิมพ์กลม ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ศส.ดร. ไนนาพร คำบริรักษ์)

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 0510/ว ๒๗๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

18 กันยายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิศิษฐ์อำนวยศิลป์

ด้วย นายมนัส พิมพักกลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิศิษฐ์อำนวยศิลป์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในการทดลองใช้เครื่องมือ โดยจะดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในระหว่างวันที่ 16 - 20 กันยายน 2539 เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์ให้ นายมนัส พิมพักกลม ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือตามความประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐๑ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม 0510/ ๐ ๒๖๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

/๙ กันยายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโนนสว่าง

ด้วย นายมนัส พิมพักกลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนสว่าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในการทดลองใช้เครื่องมือ โดยจะดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในระหว่างวันที่ 23 - 27 กันยายน 2539 เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์ให้ นายมนัส พิมพักกลม ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือตามความประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ ได้รับ ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๑ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม 0510/ ๐ ๖๑10

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

19 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์

ด้วย นายมนัส พิมพ์กลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในการทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนการสอนและระยะเวลา โดยจะดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ในระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2539 ถึง วันที่ 10 มกราคม 2540 เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายมนัส พิมพ์กลม ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวตามความประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๑ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม 0510/ ๐ ๖ ๑ ๑๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

19 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขออนุญาตยืมใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย

ด้วย นายมนัส พิมพ์กลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนด กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยจะดำเนินการ เก็บข้อมูลในระหว่าง วันที่ 15 มกราคม 2540 ถึง วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2540 เพื่อให้ การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์ให้ นายมนัส พิมพ์กลม ดำเนินการเก็บข้อมูลในสถานที่และระหว่างช่วงเวลา ดังกล่าวตามความประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็น อย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๑๐ -

(นายนิพนธ์ จันทร์โพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

ที่ ทม 0510/ว ๐๕10

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

12 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์

ด้วย นายมนัส พิมพ์กลม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยจะดำเนินการเก็บข้อมูล ในระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2540 ถึง วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2540 เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ นายมนัส พิมพ์กลม ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวตามความประสงค์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๓๐ ๑๐ -

(นายนิพนธ์ จันทรโพธิ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (043) 236903

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นางสาวจรรยา บุญมีประเสริฐ ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 4 โรงเรียนสาริต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอหินแดง)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิลมณี พิทักษ์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชา
การประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
โรงเรียนสาริต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก ข

- ตารางวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน
- ตารางการหาประสิทธิภาพของชุดแผนการสอน
- ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Reliability)
- ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
- ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

เนื้อหา	ระดับพฤติกรรมที่วัด						รวม (ข้อ)
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การประเมินค่า	
1. ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข							
1.1 ความสมดุลของสมาชิกและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		1,2,5,7		4,6		3	7
1.2 ปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว				8,11		10	3
1.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว			12,13	9			3
2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว							
2.1 หลักในการเลือกซื้อและใช้สิ่งของเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจในครอบครัว		14,15,16		17,18			5
2.2 การวางแผนใช้จ่าย		19	22,24,25	21,23	20		7

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

เนื้อหา	ระดับพฤติกรรมที่วัด						รวม (ข้อ)
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การประเมินค่า	
3. อธิปไตยของ ครอบครัว ที่มีต่อสังคม							
3.1 ลักษณะของ ครอบครัวที่ดี		26,28	27				3
3.2 อธิปไตยของ ครอบครัวที่มี ต่อสังคม				30,34, 35,36, 37			5
3.3 การปฏิบัติตนใน สังคม		32,33	29	31			4
4. การเลี้ยงดูทารกและ การอบรมเด็ก		39,43,44	41	38,40,45		42	8
5. การให้ความรักและ ความอบอุ่นแก่เด็ก		49		46,47 48,50			5

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการสอน

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	คะแนนแบบฝึกหัด
	(50)	(50)	(110)
1	29	40	103
2	15	38	101
3	31	44	93
4	30	42	97
5	16	39	74
6	34	43	97
7	15	36	83
8	17	37	76
9	34	46	104
10	40	44	101
11	15	37	92
12	38	45	99
13	21	39	89
14	37	48	97
15	30	45	99
16	33	42	104
17	23	37	87
18	16	32	84
19	29	44	74
20	19	38	82
21	28	43	100
22	34	47	102
23	22	35	87
24	37	44	102

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการสอน (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	คะแนนแบบฝึกหัด
	(50)	(50)	(110)
25	35	45	104
26	39	46	105
27	27	40	97
28	32	43	105
29	39	47	106
30	37	42	107
รวม	852	1,248	2,851
X	28.40	41.60	95.03
คิดเป็นร้อยละ	56.80	83.20	86.39

การหาประสิทธิภาพของแผนการสอน

จากสูตร

$$\frac{\sum X_1}{N}$$

$$E_1 = \frac{\quad}{A} \times 100$$

$$\frac{2,851}{30}$$

แทนค่า $E_1 = \frac{\quad}{110} \times 100$

$$E_1 = 86.39$$

จากสูตร

$$\frac{\sum X_2}{N}$$

$$E_2 = \frac{\quad}{B} \times 100$$

$$\frac{1,248}{30}$$

แทนค่า $E_2 = \frac{\quad}{50} \times 100$

$$E_2 = 83.20$$

ดังนั้น ประสิทธิภาพของแผนการสอน (E_1/E_2) เท่ากับ 86.39/83.20

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{คะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{แทนค่า E.I.} = \frac{1,248 - 852}{1,500 - 852}$$

$$\text{E.I.} = \frac{396}{648}$$

$$\text{E.I.} = 0.61$$

ดังนั้น ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการสอน (E.I.) เท่ากับ 0.61

ตารางที่ 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	$\sum R$	N	IOC
1	3	3	1.0
2	3	3	1.0
3	3	3	1.0
4	3	3	1.0
5	3	3	1.0
6	3	3	1.0
7	3	3	1.0
8	3	3	1.0
9	3	3	1.0
10	3	3	1.0
11	3	3	1.0
12	2	3	0.6
13	3	3	1.0
14	3	3	1.0
15	3	3	1.0
16	3	3	1.0
17	3	3	1.0
18	3	3	1.0
19	3	3	1.0
20	3	3	1.0
21	3	3	1.0
22	3	3	1.0
23	3	3	1.0
24	2	3	0.6
25	3	3	1.0

ตารางที่ 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	$\sum R$	N	IOC
26	3	3	1.0
27	3	3	1.0
28	3	3	1.0
29	3	3	1.0
30	3	3	1.0
31	3	3	1.0
32	3	3	1.0
33	2	3	0.6
34	3	3	1.0
35	3	3	1.0
36	3	3	1.0
37	3	3	1.0
38	3	3	1.0
39	3	3	1.0
40	3	3	1.0
41	3	3	1.0
42	3	3	1.0
43	3	3	1.0
44	3	3	1.0
45	3	3	1.0
46	3	3	1.0
47	3	3	1.0
48	3	3	1.0
49	3	3	1.0
50	3	3	1.0

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ข้อที่	U	L	U/N_1	L/N_2	B
1	48	18	.96	.60	.36
2	40	17	.80	.57	.23
3	42	10	.84	.33	.51
4	50	16	1.00	.53	.47
5	42	16	.84	.53	.31
6	36	9	.72	.30	.42
7	42	7	.84	.23	.61
8	39	14	.89	.39	.50
9	33	5	.75	.19	.56
10	29	12	.66	.33	.33
11	34	10	.77	.28	.49
12	41	26	.93	.72	.21
13	38	7	.86	.19	.67
14	55	8	.98	.33	.65
15	54	12	.96	.50	.46
16	49	8	.86	.33	.53
17	38	5	.68	.21	.47
18	32	23	.97	.49	.48
19	20	10	.61	.21	.40
20	31	18	.94	.38	.56
21	29	25	.88	.53	.35
22	28	15	.85	.32	.53
23	27	17	.82	.36	.46
24	32	25	.97	.53	.44
25	30	16	.91	.34	.57
26	56	2	.82	.17	.65

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (ต่อ)

ข้อที่	U	L	U/N_1	L/N_2	B
27	59	5	.87	.42	.45
28	63	3	.93	.25	.68
29	35	7	.70	.23	.47
30	34	8	.68	.27	.41
31	42	13	.84	.43	.41
32	42	5	.84	.17	.67
33	33	9	.66	.30	.36
34	28	5	.52	.19	.33
35	50	8	.93	.31	.62
36	31	2	.57	.08	.49
37	47	11	.87	.42	.45
38	17	13	.50	.28	.22
39	24	17	.71	.37	.34
40	20	10	.59	.22	.37
41	25	15	.74	.33	.41
42	18	8	.53	.17	.36
43	30	18	.88	.39	.49
44	28	17	.82	.37	.45
45	31	27	.91	.57	.32
46	50	5	.88	.22	.66
47	47	5	.82	.22	.60
48	55	9	.96	.37	.57
49	36	8	.63	.35	.28
50	36	6	.63	.26	.37

ตารางที่ 14 แสดงค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)
1	.58	26	.71
2	.71	27	.68
3	.63	28	.58
4	.56	29	.75
5	.73	30	.53
6	.56	31	.69
7	.63	32	.59
8	.65	33	.53
9	.48	34	.41
10	.51	35	.74
11	.55	36	.39
12	.54	37	.73
13	.56	38	.36
14	.79	39	.50
15	.64	40	.38
16	.71	41	.49
17	.54	42	.36
18	.69	43	.58
19	.36	44	.59
20	.61	45	.74
21	.68	46	.69
22	.54	47	.65
23	.55	48	.78
24	.71	49	.49
25	.59	50	.50

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดคะแนนจุดตัดตามสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งคะแนนจุดตัดของแบบทดสอบเท่ากับ 40 คะแนน
2. แบ่งครึ่งคะแนนแต่ละคนเป็นสองส่วนตามฟอร์มและคะแนนจุดตัดต้องแบ่งครึ่ง เช่นเดียวกัน ซึ่งได้เท่ากับ 20 คะแนน

		ข้อคู่	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
ข้อคี่	ผ่าน	$P_{11} = 36$	5
	ไม่ผ่าน	8	$P_{22} = 1$

3. วิเคราะห์สัดส่วนความสอดคล้องในการตัดสินใจรอบรู้จากแบบทดสอบที่แบ่งครึ่ง (P_0)

$$3.1 \text{ หาค่า } P_{11} = 36/50 \text{ และ } P_{22} = 1/50$$

$$\begin{aligned}
 3.2 \text{ แทนค่าในสูตร } P_0 &= P_{11} + P_{22} \\
 &= .72 + .02 \\
 &= .74
 \end{aligned}$$

4. ปรับขยายความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเต็มฉบับ ตามสูตรเปียร์แมนบราวน์

$$\begin{aligned}
 B(P_0) &= \frac{2 P_0}{1 + P_0} \\
 &= \frac{2 (0.74)}{1 + 0.74} = 0.85
 \end{aligned}$$

** ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ

$$(\text{Reliability}) = 0.85$$

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน (Pretest)	หลังเรียน (Posttest)
1	27	41
2	26	38
3	19	32
4	41	49
5	36	45
6	23	43
7	40	46
8	28	47
9	32	44
10	26	45
11	29	39
12	24	30
13	32	39
14	25	39
15	30	47
16	31	42
17	24	38
18	26	32
19	29	46
20	31	47
21	30	38
22	28	46
23	31	45
24	28	44
25	29	40

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (ต่อ)

คนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน (Pretest)	หลังเรียน (Posttest)
26	33	43
27	31	37
28	32	47
29	35	44
30	31	40
$\bar{X}$	29.57	41.77
S.D.	4.70	4.88

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน (Pretest)	หลังเรียน (Posttest)
1	40	45
2	33	47
3	20	22
4	16	32
5	32	35
6	36	43
7	22	25
8	36	37
9	28	30
10	19	24
11	24	31
12	25	42
13	31	33
14	28	44
15	18	23
16	34	36
17	27	43
18	45	44
19	35	45
20	19	32
21	17	30
22	45	46
23	15	33
24	41	44
25	37	41

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มควบคุม (ต่อ)

คนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน (Pretest)	หลังเรียน (Posttest)
26	32	39
27	37	44
28	24	36
29	44	46
30	21	28
รวม	881	1,100
$\bar{X}$	29.37	36.67
S.D.	9.13	7.74

ภาคผนวก ค

- แผนการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา
- แผนการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

แผนการสอนที่ 1

วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ความสมดุลของจำนวนสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาเรื่องลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุขแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เปรียบเทียบลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุขและครอบครัวที่ไม่มีความสุขได้
2. บอกถึงความสมดุลและไม่สมดุลของสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวได้
3. สรุปลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุขได้
4. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ข้อ ใน 10 ข้อ

เนื้อหา

ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

ความสมดุลของจำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การที่ครอบครัวนั้นมีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางครอบครัว มีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งการมีสมาชิกที่เหมาะสมกับฐานะทางครอบครัวนั้น จะทำให้ครอบครัวมีความสุข หัวหน้าครอบครัวก็สามารถเลี้ยงดูอุปการะสมาชิกได้อย่างเต็มที่ สามารถส่งเสียลูกให้ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี มีเวลาเลี้ยงดูเอาใจใส่บุตรทั้งด้านความประพฤติ และสุขภาพตลอดจนให้ความใกล้ชิดให้ความรักความอบอุ่นได้อย่างเต็มที่ และถ้าหากครอบครัวใดมีความไม่สมดุลของสมาชิกกับฐานะทางครอบครัว จะทำให้ครอบครัวนั้นได้รับความเดือดร้อน หรือทำให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ขึ้นได้ ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข

ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข หมายถึง ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกสมดุลกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความสัมพันธ์ ผูกพันรักใคร่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักหน้าที่ของตนเอง เช่น พ่อแม่ช่วยกันหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว มีความขยันหมั่นเพียร รู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะทางครอบครัว ไม่สุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย เอาใจใส่ดูแลอบรมลูกด้วยความรัก เพื่อให้ลูกเป็นคนดี ส่วนลูกที่โตจะต้องปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ รักใคร่กลมเกลียวกันในระหว่างพี่น้อง ขยันศึกษาเล่าเรียนหาความรู้และช่วยเหลืองานบ้านตามโอกาส

ปัจจัยที่จะช่วยให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุขคือ

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มากเกินไป
2. สมาชิกต้องรู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสม
3. การศึกษาและความรู้ของสมาชิก มีส่วนช่วยทำให้ครอบครัวมีความสุข
4. รายรับรายจ่ายในครอบครัวต้องสมดุลกันและมีเงินเก็บออม
5. สุขภาพทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกมีความสมบูรณ์แข็งแรง
6. สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่สามัคคีกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนฟังนิทานที่ครูเล่า เรื่อง ครอบครัวของนีนวลและครอบครัวของขวัญใจ (ภาคผนวก) จากเรื่องนี้นักเรียนได้ฟัง นักเรียนคิดว่าครอบครัวของนีนวลและขวัญใจมีความสุขแตกต่างกันอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวของขวัญใจไม่มีความสุข และอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวของนีนวลมีความสุข หลังจากนักเรียนตอบคำถามแล้ว จึงบอกให้นักเรียนทราบว่าในชั่วโมงนี้จะเรียน เรื่อง ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ดังนี้

หลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุขได้

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับสลากชื่อของสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง หลาน นักเรียนที่จับสลากได้ชื่อของสมาชิกในครอบครัวเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

2. ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหา เรื่อง “ชีวิตต้องสู้” เนื้อเรื่องเกี่ยวกับความสมดุลของสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (ภาคผนวก) จากนั้นครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน โดยตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้

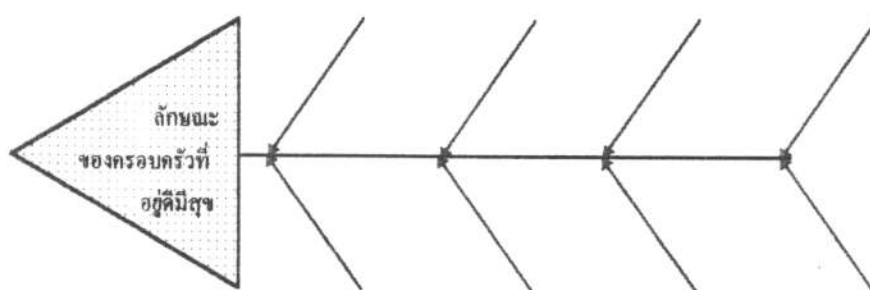
2.1 นักเรียนคิดว่าครอบครัวทั้งสองมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ทำไมครอบครัวแรกจึงมีความสุขมากกว่าครอบครัวที่สอง

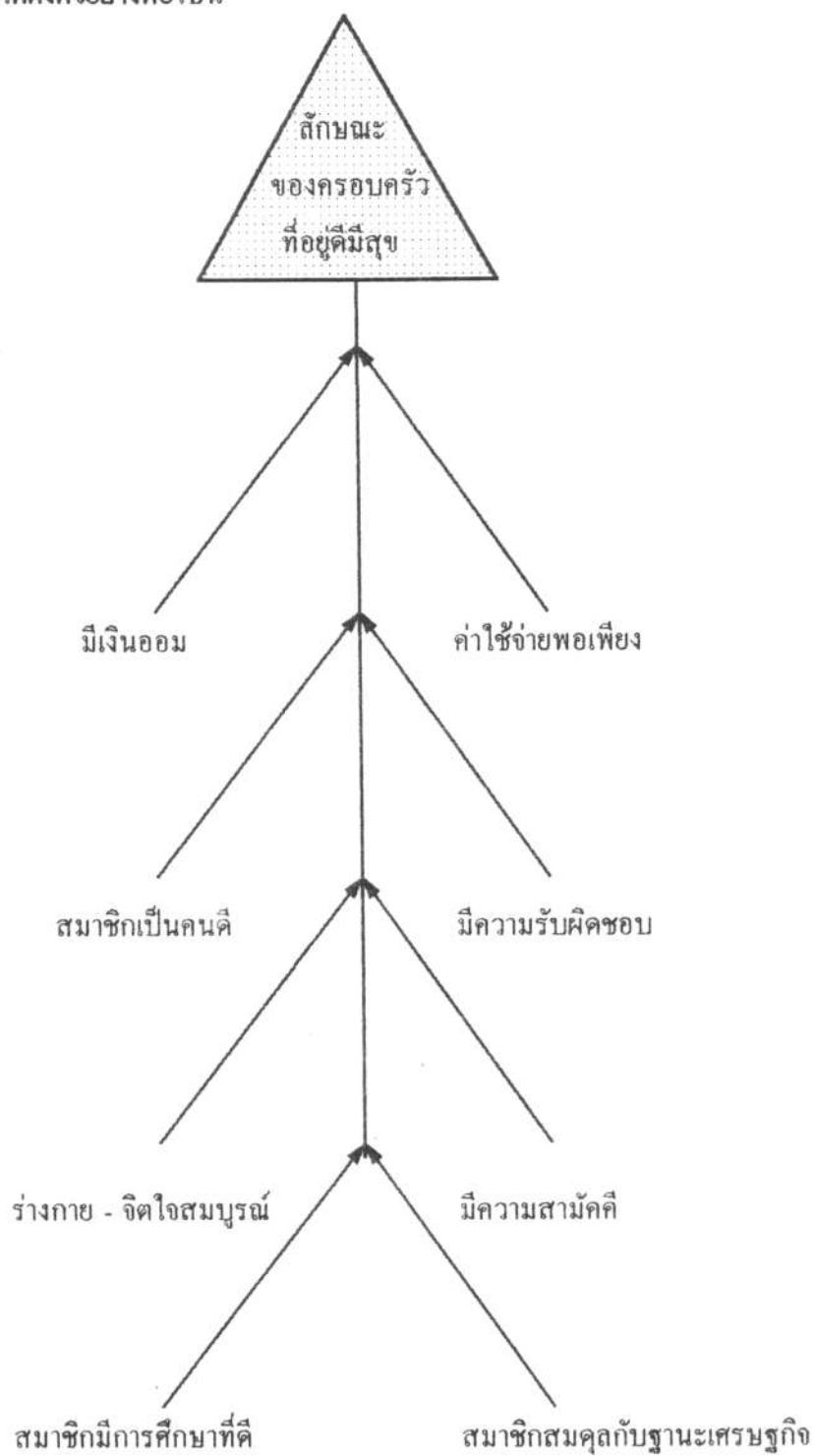
2.3 ถ้าให้นักเรียนเลือกจะอยู่ในครอบครัวใด เพราะเหตุใด

3. ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “อยู่ดีมีสุข” ให้ทุกกลุ่มได้ศึกษา และเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข” เพื่อนำมาประกอบการค้นคว้า (ภาคผนวก) จากนั้นให้นักเรียนอ่านเอกสารที่แจกให้ แล้วร่วมกันอภิปรายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปจากเรื่อง ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์ ถึงลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข โดยครูเขียนหัวข้อเรื่องลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอความคิด ครูนำคำตอบของนักเรียนเขียนลงบนกระดาน จากนั้นครูนำเสนอรูปแบบของแผนภูมิแก่งปลาประกอบการอภิปรายบนแผ่นชาร์ตเขียน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดระบบข้อมูลในรูปของแผนภูมิแก่งปลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สรุปได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แผนภูมิแกงปลา แสดงลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนจากการระดมความคิดเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข โดยให้แต่ละกลุ่มเสนอลงบนกระดาษชาร์ต ที่ครูแจกให้ และในช่วงที่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียน กลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยได้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข โดยใช้แผนภูมิแก๊งปลาสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

ขั้นวัดผล

นักเรียนทำแบบฝึกหัด 10 ข้อ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “ครอบครัวของนินนาและขวัญใจ”
2. กรณียตัวอย่างเรื่อง “ชีวิตต้องสู้”
3. กรณียตัวอย่างเรื่อง “อยู่ดีมีสุข”
4. เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง “ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข”
5. กระดาษชาร์ต ขนาด 12 x 15 นิ้ว จำนวน 5 แผ่น
6. สีเมจิก
7. สลาก 5 กลุ่ม
8. แผนภูมิแก๊งปลา

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
2. สัมภาษณ์
3. ตรวจสอบผลงานแผนภูมิ
4. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดที่ 1

เรื่อง ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ลงในช่องกระดาษคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. นักเรียนคิดว่า ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข ควรเป็นอย่างไร
 - ก. มีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย
 - ข. มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก
 - ค. ลูก ๆ ชอบทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ
 - ง. สมาชิกขาดความรับผิดชอบในหน้าที่
2. ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก ไม่สมดุล กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จะมีผลอย่างไร
 - ก. สมาชิกในครอบครัวไม่มีความสุข
 - ข. พ่อแม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก ๆ
 - ค. สมาชิกมีเวลาพักผ่อนมากขึ้น
 - ง. หัวหน้าครอบครัวทำงานน้อยลง
3. ครอบครัวจะอยู่กันอย่างมีความสุข สมาชิกในครอบครัวควรยึดหลัก ในข้อใดมากที่สุด
 - ก. เมื่อทำผิดไม่ควรให้อภัยกัน
 - ข. สมาชิกแต่ละคนเอาแต่ใจตัวเอง
 - ค. ทำเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กลายเป็นเรื่องใหญ่
 - ง. สมาชิกมีความรักและห่วงใยซึ่งกันและกัน
4. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข
 - ก. มีเงินออมไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น
 - ข. ลูก ๆ ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
 - ค. สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
 - ง. มีการจัดระบบรายรับและรายจ่ายที่เหมาะสม

5. นักเรียนคิดว่า ครอบครัวของใครน่าจะมีสุขมากที่สุด
 - ก. สุเทพ กู้เงินจากธนาคารมาสร้างบ้านใหม่
 - ข. สุวัฒน์ มีบ้านหลังเล็กแต่ไม่มีหนี้สิน
 - ค. สุทัศน์ ขับรถเก่งคันทาม แต่ส่งงวดยังไม่หมด
 - ง. สุรพล ต้องดูแลลูกชายที่ป่วยเป็นอัมพาต
 6. นักเรียนคิดว่าบุคคลใด น่าจะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
 - ก. สมคะเน แต่งตัวดี
 - ข. ไพเราะ หน้าตาดี
 - ค. ชูพา ช่วยแม่หุงข้าว
 - ง. ราตรี สวยและหุ่นดี
 7. การอยู่ร่วมกันในครอบครัวให้มีความสุขได้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของสิ่งต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด
 - ก. ความเมตตาสงสาร
 - ข. ความสมัครสมาน
 - ค. ความเห็นแก่ตัว
 - ง. ความรักความเข้าใจ
 8. ครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข ควรมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร
 - ก. รายจ่ายมากกว่ารายรับ
 - ข. รายรับไม่พอกับรายจ่าย
 - ค. รายรับเพียงพอกับรายจ่าย
 - ง. รายรับและรายจ่ายไม่สมดุลกัน
 9. ครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข สมาชิกในครอบครัว ไม่ควรปฏิบัติ ในข้อใด
 - ก. ทำอะไรตามใจตัวเองให้มาก
 - ข. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
 - ค. ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว
 - ง. ประพฤติดนให้เป็นคนดีของครอบครัว
 10. ครอบครัวจะมีความสุขได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนของบุคคลใดมากที่สุด
 - ก. พ่อ
 - ข. แม่
 - ค. ลูก
 - ง. ทุกคนในครอบครัว
-

นิทาน เรื่อง “ครอบครัวของนัมนวลและขวัญใจ”

ครอบครัวของนัมนวลอยู่กินกันมา 15 ปี จนมีลูกชายและลูกสาว ซึ่งกำลังเรียนหนังสือ ทั้งสองคน สามีนัมนวลรักลูกและภรรยามาก และจะมอบเงินจำนวนหนึ่งที่ได้จากการทำงานให้นัมนวลไว้ใช้จ่ายในบ้าน นัมนวลจึงไม่มีเรื่องเคียดแค้นในครอบครัว เธอจึงทำหน้าที่เป็นแม่บ้านที่ดี คอยเอาใจใส่ดูแลสามีและลูกอย่างไม่บกพร่อง คนในครอบครัวก็มีความรักใคร่สามัคคีกัน ลูกๆ ก็เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ เวลาวางพวกลูกๆ ก็จะช่วยทำงานบ้าน ทำให้ครอบครัวของเธอมีสความสุขตลอดมา

นัมนวลมีพี่สาวชื่อขวัญใจ ครอบครัวของขวัญใจมีลูก 4 คน และขวัญใจกำลังจะให้กำเนิดลูกคนที่ 5 ในอีก 2 เดือนข้างหน้า รายได้ในครอบครัวของเธอไม่พอกับรายจ่าย สภาพบ้านเรือนก็สกปรก ลูกๆ ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ลูกบางคนก็ฉ้อร้นชอบลักเล็กขโมยน้อย เพราะรู้สึกตัวเองไม่ได้รับความสนใจจากพ่อแม่และขาดแคลนสิ่งต่างๆ ขวัญใจและสามีรักลูกเหมือนพ่อแม่คนอื่นๆ แต่เขาต้องทำงานหนักจึงไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกๆ บางครั้งก็ล้มป่วยลง ทำให้รายได้ลดลงต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในครอบครัว

กรณีตัวอย่าง เรื่อง ชีวิตต้องสู้

ในตำบลแห่งหนึ่งมีบ้านอยู่ 2 หลัง ตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน ครอบครัวทั้งสองมีลักษณะเหมือนกัน มีรายได้เท่าเทียมกัน แต่ครอบครัวแรก มีสมาชิกทั้งหมด 4 คน คือ พ่อ แม่ และลูก 2 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากอายุน้อย จึงช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านไม่ได้มากนัก เข้าพ่อไปทำงาน ลูกไปโรงเรียน ส่วนแม่ทำงานบ้าน ว่างๆ ก็ปลูกผักสวนครัว ropic บริเวณบ้าน นอกจากจะมีผักสวนครัวไว้รับประทานแล้ว บางครั้งยังได้จำหน่ายแก่เพื่อนบ้านข้างเคียงอีกด้วย งานอดิเรกอีกอย่างหนึ่งของแม่บ้านก็คือ ทำขนมขายเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้มีรายได้ของครอบครัวดีขึ้นมาก ทุกคนอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้าน ลูกๆ ก็น่ารัก รู้จักเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่ ทำให้เป็นที่รักของคนทุกคนที่ได้พบเห็น

ครอบครัวที่สอง มีสมาชิกทั้งหมด 7 คน คือ พ่อ แม่ และลูกอีก 5 คน ซึ่งกำลังเรียนหนังสืออยู่ เข้าพ่อไปทำงาน ลูกๆ ไปโรงเรียน แม่อยู่บ้านกับลูกคนสุดท้องซึ่งยังเล็กนัก นอกจากทำงานบ้านแล้ว แม่บ้านก็ใช้เวลาว่างในการปลูกผักสวนครัว แต่เนื่องจากลูกหลายคน จึงพอที่จะใช้รับประทานในครอบครัวเท่านั้น ไม่เหลือพอที่จะจำหน่าย รายจ่ายในครอบครัวก็มาก ทำให้ฐานะทางการเงินไม่พอใช้จ่าย พ่อต้องหารายได้พิเศษ กว่าจะกลับถึงบ้านก็เหน็ดเหนื่อย แม้ก็เหน็ดเหนื่อยจากงานบ้านและดูแลลูกคนเล็ก จึงไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกเท่าที่ควร ลูกๆ ก็ชอบทะเลาะเบาะแว้งกัน ไม่รู้จักรับผิดชอบในงานที่พ่อแม่มอบหมายให้ สิ่งของในบ้านจัดไม่เป็นระเบียบ ทุกคนในบ้านไม่ค่อยมีความสุขเท่าที่ควร

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “อยู่ดีมีสุข”

อภัยมีภรรยาชื่อกรุณา เขาแต่งงานและใช้ชีวิต
คู่กันมาเป็นเวลา 15 ปีแล้ว อภัยและกรุณาเป็นคน
ชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้เข้าใจ
ใจความเปลี่ยนแปลงของสังคม เขารู้จักวิธีการวางแผน
ครอบครัวเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน
เขาทั้งสองมีลูกซึ่งเป็นสายใยแห่งความรักด้วยกัน
2 คน คนโตเป็นหญิงชื่อ เมตตา อายุ 12 ปี
เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คนเล็กเป็นชายชื่อ
ไมตรี อายุ 10 ปี เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ทุกคนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะอภัยซึ่งเป็นพ่อบ้านเขาเป็นคนขยัน ซื่อสัตย์
ประหยัด เป็นคนสุภาพมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจ เขาทำงานทุกอย่าง กรุณาจัดบ้านเรือน
ได้สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบๆ บริเวณบ้านปลูกไม้ดอกไม้ประดับไว้อย่างร่มรื่นและ
น่าอยู่ รายรับรายจ่ายของครอบครัวก็จัดไว้อย่างมีระบบ มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีเงินฝาก
ออมไว้กับธนาคารสำหรับลูกๆ และความจำเป็นอื่นๆ ที่จะต้องใช้ในอนาคต กรุณามีคิดว่า “ชีวิต
ที่เป็นอยู่แต่พอดี ทำให้มีความสุข การฟุ้งเฟ้อทำให้เกิดทุกข์” เขาจึงไม่มีปัญหาเรื่อง
การเงิน

เมตตาและไมตรี เป็นเด็กที่น่ารัก เขาารู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เพราะทั้งคุณพ่อและคุณแม่
แม่รักและคอยเอาใจใส่ดูแลเขาอยู่เสมอ ทั้งเมตตาและไมตรีปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทของพ่อแม่
ขยันศึกษาเล่าเรียนและช่วยงานบ้านตามโอกาส อภัยบอกลูกๆ ว่า คนเรียนดี ขยัน ประหยัด
ซื่อสัตย์ เป็นคุณสมบัติที่ดีที่นักเรียนควรมี

ทุกคนในครอบครัวมีสุขภาพอนามัยดี เพราะอยู่ในบ้านเรือนที่สะอาด ออกกำลังกายเป็น
ประจำทุกวันในตอนเช้า ทุกปีเขาจะไปตรวจสุขภาพที่สถานีนอนามัย เพื่อทราบความเปลี่ยนแปลง
ของร่างกาย

เอกสารประกอบการเรียน

เรื่อง ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

ครอบครัวอยู่ดีมีสุข คือครอบครัวที่มีการวางแผนที่ดีมาตั้งแต่ต้น ทุกคนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและแม่ต้องเป็นคนขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด สุภาพ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บริหารครอบครัวด้วยความรับผิดชอบ เอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูกด้วยความรักและความเมตตา ทำให้สมาชิกในครอบครัวรู้สึกอบอุ่นใจและมีความสุข

ลูกๆ ต้องเป็นคนดี ปฏิบัติอยู่ในโอวาท ขยันศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือกิจการงานภายในบ้านตามโอกาสและความเหมาะสม สมาชิกทุกคนมีสุขภาพและอนามัยดีครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. สภาพความเป็นอยู่และการจัดระบบครอบครัว

- 1.1 บ้านเรือนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายนอกและภายในบ้าน
- 1.2 มีการจัดระบบรายรับรายจ่ายในครอบครัว มีเงินออมไว้สำหรับใช้จ่ายในยาม

จำเป็น

- 1.3 มีการวางแผนครอบครัวทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2. ความสมดุลของจำนวนสมาชิกและฐานะของครอบครัว คือ การมีลูกพอเหมาะและสมกับฐานะทางการเงินของครอบครัว โดยปกติครอบครัวคนไทยจะมีลูกประมาณ 1-2 คน เท่านั้น และเพื่อให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

2.1 มีการวางแผนการใช้จ่ายประจำเดือนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัว การรู้จักประหยัด ซึ่งจะช่วยให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุขขึ้น

- 2.2 ให้ความรัก ความเมตตา และดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัวได้อย่างทั่วถึง

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

แผนการสอนที่ 2

วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่มีความพร้อม ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาเรื่อง ปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวแล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวได้
2. บอกผลกระทบที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวได้
3. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ข้อ ใน 10 ข้อ

เนื้อหา

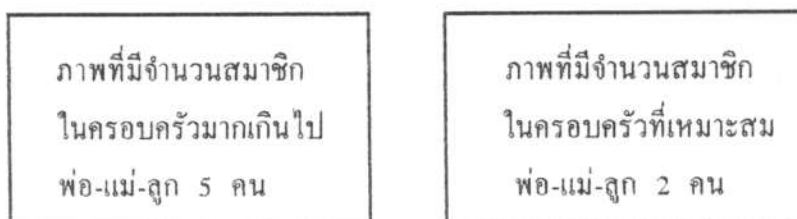
ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมาก อาจเกิดปัญหาด้านต่างๆ มากมาย เช่น รายรับและรายจ่ายไม่สมดุลกัน ต้องกู้ยืมเงินเป็นหนี้สิน เนื่องจากรายรับมีไม่พอกับรายจ่าย ทำให้หัวหน้าครอบครัวต้องทำงานเพิ่มขึ้นจนเหน็ดเหนื่อยและสุขภาพทรุดโทรม ประกอบกับไม่มีเวลาเลี้ยงดูเอาใจใส่บุตรได้อย่างทั่วถึง ทำให้บุตรอาจเจ็บป่วยหรือมีความประพฤติที่ไม่ดี การให้การศึกษาอาจจะไม่ทั่วถึง ความพอเพียงในเรื่องที่อยู่อาศัยมีน้อย ทำให้คับแคบและต้องอยู่กันอย่างแออัด

การเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่มีความพร้อม จึงก่อให้เกิดปัญหาขึ้น กล่าวคือ รายจ่ายเพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้มีน้อย ต้องทำงานอย่างหนัก ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ต่อชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้ร่างกายและจิตใจขาดความสมบูรณ์ ทำให้สภาพของครอบครัวเลวลง ในที่สุดก็จะกลายเป็นปัญหาของสังคม ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากเกินไป (ลูก 5 คน) และภาพครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เหมาะสม (ลูก 2 คน) ให้นักเรียนดู และพิจารณาค้างนี้

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

จากภาพที่ครูให้นักเรียนดูทั้ง 2 ภาพ ให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 นักเรียนคิดว่าครอบครัวทั้ง 2 ครอบครัว มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
- 1.2 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากเกินไป และครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบตามข้อความดังนี้

หลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนสามารถบอกปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวได้

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับสลากชื่อของวันในสัปดาห์ เช่น จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ นักเรียนที่จับสลากได้ชื่อวันเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

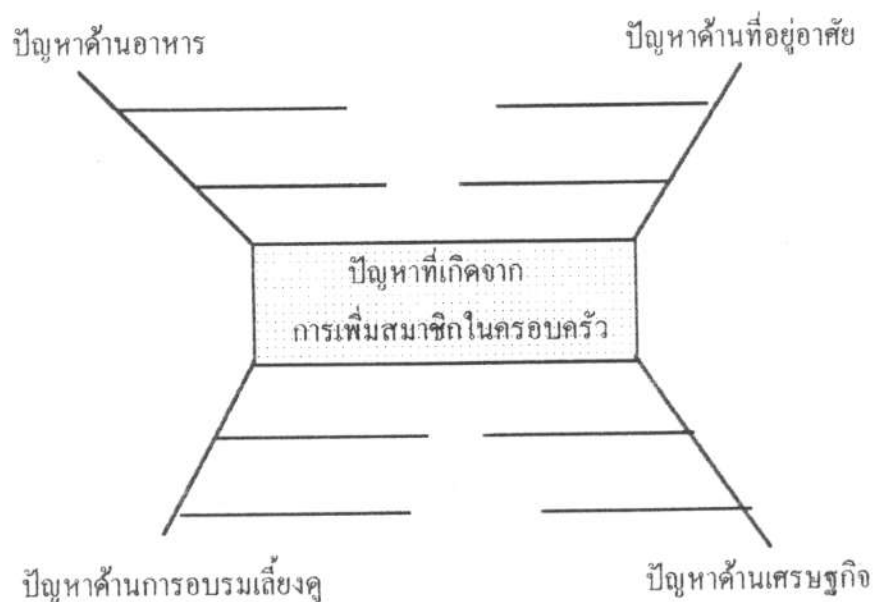
2. ครูนำเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ลูกมากยากจน” เนื้อเรื่องเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว (ภาคผนวก) จากนั้นครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน โดยตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้

2.1 นักเรียนคิดว่า สาเหตุของความยากจนในครอบครัวกรณีตัวอย่างเกิดจากอะไร

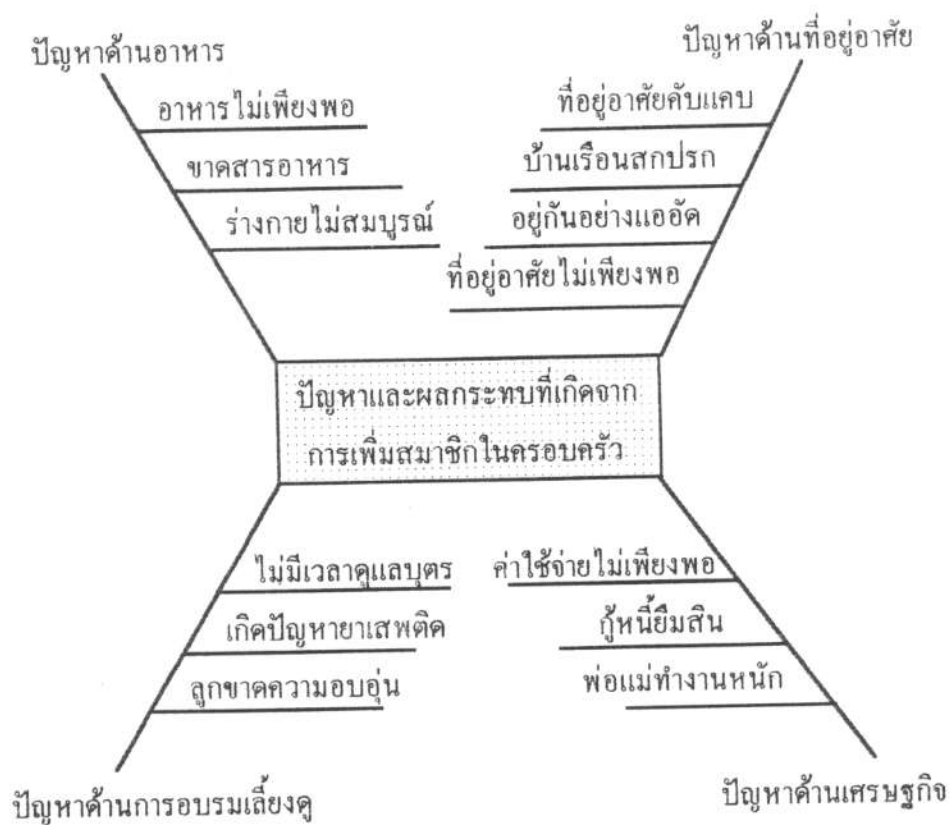
2.2 ปัญหาอะไรบ้างที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว จากกรณีตัวอย่างจะมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในครอบครัวอย่างไร

3. ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “อยู่ไม่มีแต่ทุกข์” เนื้อเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว (ภาคผนวก) จากนั้นให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างแล้วร่วมกันอภิปรายในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปจากเรื่องที่ได้อ่าน

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิด วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว โดยครูเขียนหัวข้อของเรื่องลงบนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดระบบข้อมูลให้อยู่ในรูปของแผนภูมิไข่มุม โดยครูนำเสนอรูปแบบของแผนภูมิไข่มุมให้นักเรียนได้เข้าใจประกอบการอธิบายบนกระดาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สรุปได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แผนภูมิใยแมงมุม แสดงปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากการระดมความคิดเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว โดยให้แต่ละกลุ่มเสนอลงบนกระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้พร้อมสีเมจิก และในช่วงที่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ชักถามข้อสงสัยได้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหา และผลกระทบที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แผนภูมิโยแมงมุมสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

ขั้นวัดผล

นักเรียนทำแบบฝึกหัด 10 ข้อ

สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. กรณียตัวอย่าง เรื่อง “ลูกมากยากจน”
3. กรณียตัวอย่าง เรื่อง “อยู่ไม่คี่มีแต่ทุกข์”
4. กระดาษชาร์ต ขนาด 12 x 15 นิ้ว จำนวน 5 แผ่น
5. สีเมจิก
6. สลาก 5 กลุ่ม
7. แผนภูมิโยแมงมุม

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
2. สัมภาษณ์
3. ตรวจสอบผลงานแผนภูมิ
4. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดที่ 2

เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ลงในช่องกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

- ครอบครัวที่คิดจะมีสมาชิกเพิ่ม จะต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
 - คนเลี้ยงดู
 - วัยของมารดา
 - ฐานะทางเศรษฐกิจ
 - สิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่
- ข้อใด ไม่ใช่ ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - รายได้เพิ่มขึ้นเพราะมีสมาชิกเพิ่มขึ้น
 - รายจ่ายเพิ่มขึ้นเพราะมีสมาชิกมาก
 - ลูกๆ ขาดความอบอุ่นเพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแล
 - หัวหน้าครอบครัวทำงานหนักขึ้นเพราะรายได้ไม่เพียงพอ
- “ผู้ก่อตาย หนีปัญหานี้สิน คายสมใจ” พาดหัวข่าวอย่างนี้ เพราะผู้ตายประสบปัญหาด้านใดมากที่สุด
 - การศึกษา
 - เศรษฐกิจ
 - การเมือง
 - การปกครอง
- “ตุ๊กตามีพี่น้อง 5 คน เขาเป็นคนโต เรียนอยู่ชั้น ป.6 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง พ่อเป็นตำรวจ ส่วนแม่ทำงานเป็นพนักงานบัญชีในบริษัทแห่งหนึ่ง แต่เขาทั้งสองไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกๆ เท่าที่ควร เนื่องจากมีหน้าที่และการงานที่จะต้องทำ” จากข้อความนี้ นักเรียนคิดว่าครอบครัวของตุ๊กตา น่าจะมีปัญหาในเรื่องใดมากที่สุด
 - ลูกๆ ขาดความรักความอบอุ่น
 - ลูกๆ ไม่ช่วยกันทำงานบ้าน
 - ลูกๆ ได้รับความศึกษาไม่ทั่วถึง
 - ลูกๆ ชอบทะเลาะกันอยู่ประจำ

5. ข้อใด **ไม่ใช่** ปัญหาที่เกิดจากครอบครัวที่มีสมาชิกมาก
 - ก. ลูกๆ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
 - ข. รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย
 - ค. ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น
 - ง. พ่อแม่ต้องทำงานหนักเพื่อหารายได้
6. บุคคลใครง่าจะมาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นมากที่สุด
 - ก. ยอดชาย ชอบเอาใจเพื่อนๆ
 - ข. ยิ้มยง ชอบมองหน้าคนอื่นเสมอ
 - ค. ยอดยิ่ง ชอบแต่งกายตามแฟชั่น
 - ง. ยิ่งใหญ่ ชอบล็กเล็กขโมยน้อย
7. การมีลูกหลายคน ก่อให้เกิดผลเสียต่อครอบครัวในด้านใดมากที่สุด
 - ก. สุขภาพอนามัยไม่ดี
 - ข. เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน
 - ค. รายจ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น
 - ง. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่
8. การมีบุตรเพิ่มขึ้น 1 คน นักเรียนคิดว่ารายจ่ายด้านใครง่าจะเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับแรก
 - ก. อาหาร
 - ข. การศึกษา
 - ค. ที่อยู่อาศัย
 - ง. สิ่งของเครื่องเล่น
9. ถ้าสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นแต่รายได้ของครอบครัวเท่าเดิม นักเรียนคิดว่า จะเกิดปัญหาในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. รายจ่ายไม่เพียงพอ
 - ข. ที่อยู่อาศัยแออัด
 - ค. ลูกๆ ไม่ช่วยเหลืองานบ้าน
 - ง. พ่อแม่มีเวลาพักผ่อนมาก
10. ถ้าทุกครอบครัวเพิ่มจำนวนสมาชิกขึ้นมาก นักเรียนคิดว่าจะทำให้มีผล ต่อเนื่องในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน
 - ข. ประชากรไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
 - ค. การเก็บภาษีมาบำรุงประเทศน้อยลง
 - ง. การจัดสถานศึกษาไม่ได้ทั่วถึง

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ลูกมากยากจน”

ความยากจนเป็นสาเหตุทำให้สองพี่น้อง 8 คน เป็นปากเป็นเสียงกัน พี่หน้ามีคคิดว่า มีค้อได้กระหน่ำฟันเมียตายคามือ แล้วเอามุ้งพันรอบศพราคน้ำมันก๊าดจุดไฟเผา จากนั้นจึงเชือดคอตัวเองหวังตายตามเมียเพื่อหนีความจน แต่เพียงได้รับบาดเจ็บสาหัส ตำรวจจึงอายัดตัวไว้เป็นผู้ต้องหา ส่วนลูก 8 คน ตกอยู่ในสภาพแพแตก ขาดผู้อุปการะ

จากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ได้ความเบื้องต้นว่า นายจำลองกับนางประทุม แต่งงานกันมานานแล้ว มีลูกด้วยกัน 8 คน คนโตอายุ 14 ปี ส่วนคนเล็กอายุ 4 ขวบเศษ ครอบครัวอยู่ในสภาพยากจน อดมื้อกินมื้อ ก่อนเกิดเหตุลูก ๆ พากันออกไปเล่นนอกบ้านหมด นายจำลองอยู่กับนางประทุมสองคน จึงปรึกษากันถึงการทำมาหากินว่าฝืดเคืองลงทุกวัน ชินอยู่เช่นนี้ต่อไปลูก ๆ คงจะต้องอดตายแน่ ดังนั้นนายจำลองจึงบอกนางประทุมว่า จะไปทำงานที่กรุงเทพฯ แล้วจะส่งเงินมาให้เลี้ยงครอบครัว แต่นางประทุมไม่เห็นด้วย ทั้งสองจึงมีปากเสียงกันอย่างรุนแรงประกอบกับความกดดันด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้นายจำลองหน้ามีคเกิดอารมณ์ชั่ววูบ ครว้มีค้อได้ออกมากระหน่ำฟันนางประทุมจนตายคามือแล้วเอามุ้งพันรอบศพราคน้ำมันก๊าดจุดไฟเผา จากนั้นก็ใช้มีดเล่มเดียวกันเชือดคอตัวเองหวังตายตามเมียเพื่อหนีปัญหาความยากจน ทว่าหมดแรงเสียก่อนมีคจึงไม่ลูกที่สำคัญ แต่ก็เป็นผลจนกรรจนอนร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวด บังเอิญมานะ ลูกชายคนโตซึ่งวิ่งเล่นอยู่นอกบ้านเห็นควันไฟลอยพุ่งขึ้น จึงรีบกลับมาตะโกนเรียกเพื่อนบ้านมาช่วยดับไฟที่กำลังเผาร่างแม่ไว้ได้ทัน หลังจากเจ้าหน้าที่นำนายจำลองส่งโรงพยาบาลแล้ว ก็ได้อายัดตัวนายจำลองไว้เป็นผู้ต้องหาฆ่าคนตาย ส่วนลูก ๆ 8 คน ขณะรายงานข่าวนี้ กำลังตกอยู่ในสภาพแพแตกเพราะขาดผู้อุปการะ

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2537

นิทาน
เรื่อง "อยู่ไม่มีดีแต่ทุกข์"

แก้วเป็นภรรยาคู่ทุกข์คู่ยากกันมากับป่าน มีบุตรด้วยกัน 5 คนแล้ว กำลังจะให้กำเนิดบุตรคนที่ 6 ในอีก 3 เดือนข้างหน้านี้ ทุกคนดำรงชีวิตอยู่ในภาวะข้าวยากหมากแพง รายได้ไม่พอกับรายจ่าย แก้วต้องช่วยทำงานหาเงินมาจุนเจือครอบครัวด้วย เพราะลำพังรายได้ของป่านเพียงคนเดียวไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวและให้การศึกษาแก่ลูกๆ ทั้ง 5 คนได้ สภาพบ้านเรือนก็สกปรกเพราะขาดคนรับผิดชอบ พ่อแม่ก็ไม่มีเวลาให้สำหรับลูกๆ เข้าใจดีพ่อแม่ต้องรีบไปทำงานนอกบ้าน ส่วนลูกๆ ยังไม่ได้ตื่น กลับมาถึงบ้านตอนเย็นก็ค่ำแล้วเหนื่อยเหนื่อยต้องการพักผ่อนคำพูดคำเตือนที่พ่อแม่สอนลูกๆ ไม่ค่อยเชื่อฟัง เพราะเขาไม่รู้สึกว่าพ่อแม่มีความสำคัญต่อชีวิตของเขามากนัก ลูกๆ บางคนก็ฉ้อฉลชอบลักเล็กขโมยน้อย เพราะเขารู้สึกว่าตัวเองขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่และขาดแคลนสิ่งต่างๆ

ป่านและแก้วมีความรักและห่วงใยลูกเหมือนพ่อแม่ทั่วไป แต่เขาขาดความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัว เขาต้องทำงานหนักจนแทบจะไม่มีเวลาพักผ่อน บางครั้งก็ล้มป่วยลง ทำให้รายได้ลดลงและไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล ต้องกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว

แผนการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

แผนการสอนที่ 3

วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การป้องกันและการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว เป็นแนวทางหนึ่ง ที่ช่วยลดปัญหาด้านต่างๆ ในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

นักเรียนสามารถ

1. เสนอแนะวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวได้
2. สรุปวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวได้
3. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ใน 10 ข้อ

เนื้อหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกสมดุลกับฐานะทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ มีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย ครอบครัวใดมีบุตรน้อยจะมีเวลาเลี้ยงดูเอาใจใส่บุตรทั้งความประพฤติและทางด้านสุขภาพ อาหารการกิน ตลอดจนการให้การศึกษาแก่บุตรจะทำได้อย่างทั่วถึง ในเรื่องที่อยู่อาศัยนั้นก็พอเพียง โดยอาจจะมีบ้านเป็นของตัวเอง โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวใดที่มีสมาชิกมาก อาจเกิดปัญหาด้านต่างๆ มากมาย เช่น รายรับและรายจ่ายไม่สมดุลกัน ต้องกู้ยืมเป็นหนี้สิน และเนื่องจากรายรับมีไม่เพียงพอกับรายจ่าย หัวหน้าครอบครัวต้องทำงานเพิ่ม ทำให้เหน็ดเหนื่อย สุขภาพก็ทรุดโทรม ไม่มีเวลาเลี้ยงดูเอาใจใส่บุตรได้อย่างทั่วถึง บุตรอาจเจ็บป่วยหรือมีความประพฤติที่ไม่ดี การศึกษาอาจจะไม่ทั่วถึง ความพอเพียงของที่อยู่อาศัยก็มีน้อย ต้องอยู่กันอย่างแออัด

การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือจะเกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวนั้นทำได้โดย

1. รู้จักประหยัด เช่น หารายได้พิเศษทำ มีอาชีพรอง ไม่เลิกงาน ประกอบอาชีพสุจริตอย่าง
2. มีการวางแผนครอบครัวที่ดี เช่น เริ่มตั้งแต่การชะลอการแต่งงาน การคุมกำเนิด การจัดระบบการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสม
3. เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด เห็นคุณค่าของเงิน รู้จักออม มีวินัยในตนเอง รู้ว่าฐานะในครอบครัวของตนเป็นอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “เกมส่งสาร” (ภาคผนวก) หลังจากเล่นเกมครูสนทนาร่วมกับนักเรียนถึงปัญหาการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว และแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวที่เกิดขึ้น โดยตั้งประเด็นคำถามดังนี้
 - 1.1 การเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวก่อให้เกิดปัญหาอะไรบ้าง
 - 1.2 นักเรียนจะมีวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว ได้อย่างไร
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบตามข้อความดังนี้

หลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนสามารถเสนอแนะ และสรุปวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือจะเกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวได้

ขั้นสอน

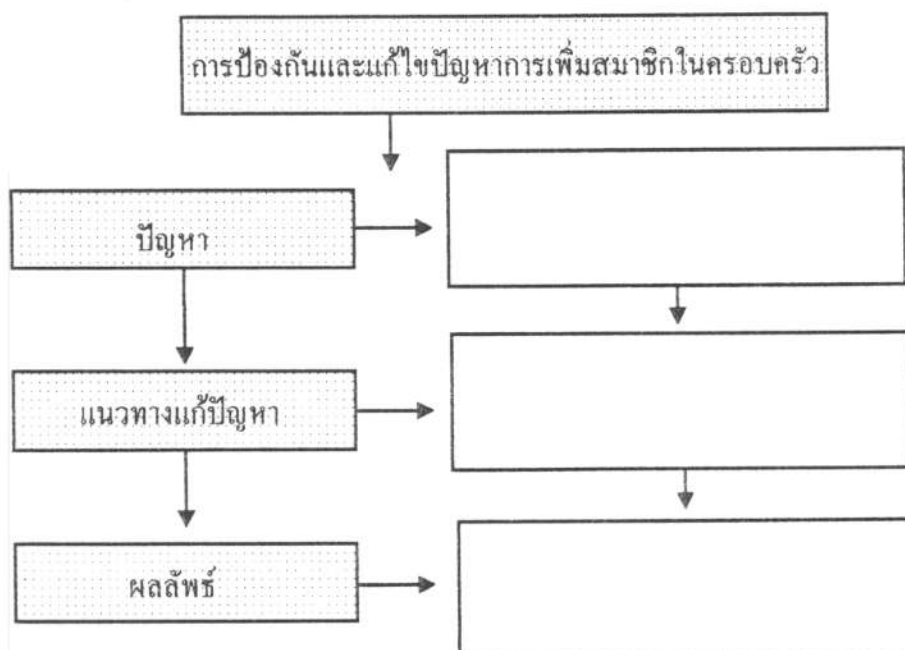
1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับสลากหมายเลข เช่น 1, 2, 3, 4, 5 นักเรียนที่จับสลากได้หมายเลขเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม
2. ครูนำเสนอกรณีตัวอย่าง เรื่อง “มั่งพั่งม้า เมีย 4 ลูก 25” เนื้อเรื่องเกี่ยวกับปัญหา และวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือจะเกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว (ภาคผนวก) จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย โดยตั้งประเด็นคำถามดังนี้

2.1 ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีปัญหาอะไรบ้าง

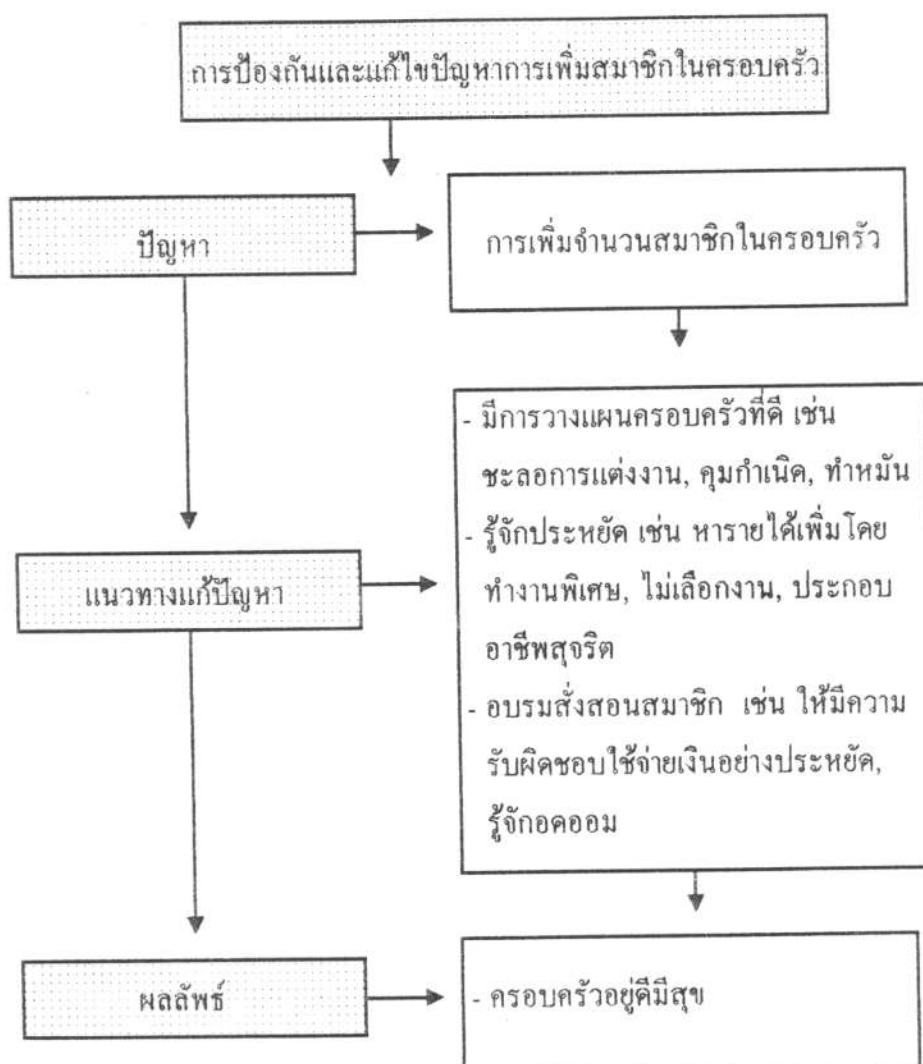
2.2 นักเรียนคิดว่าครอบครัวในกรณีตัวอย่างมีวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

3. ครูแจกเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว” ให้ทุกกลุ่มได้ศึกษา (ภาคผนวก) จากนั้นให้นักเรียน อ่านเอกสารประกอบการเรียนที่แจกให้ แล้วร่วมกันอภิปรายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปจากเรื่องที่ได้อ่านศึกษา

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์ถึงวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว โดยครูเขียนหัวข้อลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอความคิด ครูนำคำตอบของนักเรียนเขียนลงบนกระดาน จากนั้นครูนำเสนอรูปแบบของแผนภูมิการแก้ปัญหาประกอบการอธิบายบนแผ่นชาร์ตเขียน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดระบบข้อมูลในรูปแบบของแผนภูมิการแก้ปัญหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สรุปได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แผนภูมิการแก้ปัญหา แสดงการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากการระดมความคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญาที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว โดยให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานลงบนกระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้พร้อมสีเมจิก และในช่วงที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยได้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญาที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แผนภูมิการแก้ปัญหาสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

ขั้นวัดผล

นักเรียนทำแบบฝึกหัด 10 ข้อ

สื่อการเรียนรู้

1. เกมส่งสาร
2. กรณียตัวอย่าง เรื่อง “มั่งพลั้งมือ เมีย 4 ลูก 25”
3. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญาที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัว”
4. กระดาษชาร์ต ขนาด 12 x 15 นิ้ว จำนวน 5 แผ่น
5. สีเมจิก
6. สลาก 5 กลุ่ม
7. แผนภูมิการแก้ปัญหา

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
2. สัมภาษณ์
3. ตรวจสอบผลงานแผนภูมิ
4. ตรวจสอบแบบฝึกหัด